

Vergaderjaar 2008–2009

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

EU

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 5 juni 2009

De leden van de vaste commissie voor Justitie¹ en de vaste commissie voor de JBZ-Raad² hebben in hun vergadering van 21 april 2009 gesproken over de brief van de minister van Justitie d.d. 16 februari 2009 inzake het EU evaluatieverslag over Nederland betreffende de toepassing van het Europees aanhoudingsbevel en de bijbehorende procedures van overlevering tussen de lidstaten². In het evaluatieverslag (Raadsdocument 15 370/1/08 rev 1) wordt een aantal aanbevelingen gedaan aan Nederland, waarop de minister in een brief heeft gereageerd.

Naar aanleiding daarvan hebben de commissies de minister van Justitie op 28 april 2009 een brief gestuurd.

De minister heeft op 3 juni 2009 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de commissies,
Kim van Dooren

¹ Samenstelling:

Justitie:

Holdijk (SGP), Dölle (CDA), Tan (PvdA), Van de Beeten (CDA, voorzitter, Broekers-Knol (VVD), De Graaf (VVD), Kneppers-Heynert (VVD), Kox (SP), Westerveld (PvdA), vice-voorzitter, Vac. (CDA), Engels (D66), Franken (CDA), Peters (SP), Quik-Schuijt (SP), Haubrich-Gooskens (PvdA), Ten Horn (SP), Janse de Jonge (CDA), Koffeman (PvdD), Böhler (GL), Van Bijsterveld (CDA), Strik (GL), Lagerwerf-Vergunst (CU), Rehwinkel (PvdA), Duthler (VVD) en Yildirim (Fractie-Yildirim).

JBZ-Raad:

Holdijk (SGP), Dölle (CDA), Van de Beeten (CDA), Broekers-Knol (VVD), De Graaf (VVD), Kox (SP), voorzitter, Essers (CDA), Meurs (PvdA), Eigeman (PvdA), Engels (D66), Franken (CDA), vice-voorzitter, Van Kappen (VVD), Peters (SP), K.G. de Vries (PvdA), Haubrich-Gooskens (PvdA), Reuten (SP), Koffeman (PvdD), Böhler (GL), Van Bijsterveld (CDA), Strik (GL), Lagerwerf-Vergunst (CU), Duthler (VVD), Vliegenthart (SP), Kuiper (CU) en Yildirim (Fractie-Yildirim).

² Zie Kamerstuk 23 490, nr. 545.

BRIEF AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Den Haag, 28 april 2009

In hun vergadering van 21 april 2009 hebben de leden van de vaste commissie voor Justitie en de commissie voor de JBZ-Raad gesproken over uw brief d.d. 16 februari 2009 inzake het EU evaluatieverslag over Nederland betreffende de toepassing van het Europees aanhoudingsbevel en de bijbehorende procedures van overlevering tussen de lidstaten¹. In het evaluatieverslag (Raadsdocument 15 370/1/08 rev 1) wordt een aantal aanbevelingen gedaan aan Nederland, waarop u in uw brief reageert.

De bespreking in de commissies heeft zich toegespitst op aanbeveling 12: «Overwegen een mechanisme in te voeren voor herziening van de beslissing van de officier van justitie tot afwijzing van het EAB». U stelt voor om aan deze aanbeveling geen uitvoering te geven. Naar de mening van de leden van de commissie zou, naar analogie van artikel 12 Wetboek van Strafvordering, een klachtprocedure in relatie tot het afwijzen van de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel voor de belanghebbenden/benadeelden een meerwaarde kunnen hebben. Zij verzoeken u dan ook uw standpunt ten aanzien van deze aanbeveling te heroverwegen.

De leden van de commissies zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
R. H. van de Beeten

Voorzitter van de commissie voor de JBZ-Raad,
M. J. M. Kox

¹ Zie dossier 3.4.10 op www.europapoort.nl

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juni 2009

Bij brief van 28 april 2009, kenmerk 143 364.1u, betreffende het EU-evaluatieverslag Europees aanhoudingsbevel, reageerden de voorzitters van de commissies voor respectievelijk Justitie en de JBZ-Raad, op mijn brief van 16 februari 2009 over hetzelfde onderwerp.

Ik begrijp, dat tijdens de bespreking in genoemde commissies de discussie zich heeft toegespitst op mijn reactie op aanbeveling 12 uit het evaluatieverslag: «Overwegen een mechanisme in te voeren voor herziening van de beslissing van de officier van justitie tot afwijzing van het EAB.» In de commissies is de gedachte ontstaan dat het inrichten van een klachtprocedure in relatie tot de afwijzing van de uitvaardiging van een Europees aanhoudingsbevel voor de belanghebbende/benadeelde een meerwaarde zou kunnen hebben. In de brief wordt om een reactie mijnerzijds verzocht.

Tegen deze achtergrond merk ik het volgende op.

Aanbeveling 12 ziet op optreden van de Nederlandse officier van justitie als uitvoerende justitiële autoriteit. Meer specifiek gaat het om de situatie waarin de officier van justitie te Amsterdam uit een andere EU lidstaat een EAB heeft ontvangen en na beoordeling van de inhoud ervan tot de conclusie is gekomen dat de overlevering niet kan worden toegestaan. Hij zendt het EAB dan niet door naar de rechtbank, maar wijst uitvoering van het EAB af. Deze figuur van de rauwelijks afwijzing, is voorzien in artikel 23, eerste lid, van de Overleveringswet en bestaat om een bij voorbaat zinloze overleveringsprocedure te voorkomen. Indien bij voorbaat vaststaat dat een EAB niet kan worden uitgevoerd, dient noch de betrokkene noch de rechtbank te worden belast met de behandeling van het EAB. Aanbeveling 12 miskent het doel van de regeling, want strekt ertoe om de beslissing tot een afwijzing van het EAB door de rechtbank te laten toetsen. Met andere woorden deze beoogt een bij voorbaat zinloze toetsing door de rechtbank in het leven te roepen. In mijn brief van 16 februari 2009, waarnaar ik korthedshalve verwijs, heb ik aangegeven op welke wijze dit onderwerp is besproken tijdens het bezoek van het evaluatieteam en dat ik niet voornemens de aanbeveling uit te voeren.

Begrijp ik de leden van de commissies goed, dan ziet hun idee op de officier van justitie in de rol van uitvaardigende justitiële autoriteit. Een belanghebbende of benadeelde zou bij de rechter moeten kunnen klagen over de weigering van een officier van justitie om een EAB uit te vaardigen.

Ik heb om de volgende redenen enige moeite om de leden van de Commissie in deze gedachte te volgen. Ingevolge het Wetboek van Strafvordering beslist de officier van justitie binnen zijn bevoegdheden autonoom over de inrichting van het opsporingsonderzoek. Dit geldt evenzeer voor de inzet van dwangmiddelen, zoals de aanhouding van een verdachte. Er bestaat er geen recht voor benadeelden of slachtoffers om te klagen over de wijze waarop de officier van justitie het opsporingsonderzoek inricht noch over de wijze hij daarbij al dan niet van dwangmiddelen gebruik maakt. Het Europees aanhoudingsbevel verschilt niet van een nationaal aanhoudingsbevel, anders dan door zijn territoriale reikwijdte.

Ik onderken dat het EAB strekt tot overlevering met het oog op een strafvervolgning. Of er daadwerkelijk een vervolging wordt ingesteld staat lang niet altijd vast op het moment van de uitvaardiging van een EAB. Soms wordt een EAB in een vroegtijdig stadium van het onderzoek uitgevaardigd, soms in een later stadium met als gevolg dat er na de overlevering nog veel of weinig onderzoek moet plaatsvinden alvorens definitief over de vervolging wordt beslist. Gelet hierop kan naar mijn mening een beslissing tot het uitvaardigen van een EAB niet worden vergeleken met een beslissing tot (verdere) vervolging. Ik acht het evenmin voor de hand liggend om het niet uitvaardigen van een EAB aan te merken als een (verkapte) beslissing tot niet (verdere) vervolging.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin